

SZÁNTÁR

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok vizs- Előfizetések és hirdetések a
szabadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

NAGYVÁRAD A MAGYAR KIRÁLYHOZ.

Nagyvárad törvényhatósága a következő feliratot intézte Ő Felségéhez a békekötés alkalmából:

**Császári és Apostoli Királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!**

Nagyvárad város törvényhatósága örömmel vette tudomásul, hogy ezredév óta elszántan védelmezett magyar hazájának keleti ellenségeivel a békét gyötrelmes évek után megkötni sikerült. Valósággá vált, ami a háboru első három esztendejében lehetetlenségnek látszott. A nevezetes londoni diplomáciai váltóról két aláíró, az orosz és román letörölte nevét.

Világtörténelmi dátum reánk nézve a keleti béke megkötésének napja. Államiságunk, fajunk, nemzeti önállóságunk biztosítását, s keleti szomszédainkkal való borzalmas összecsapásunk diadalmas befejezését jelenti. Szövetségeivel nemzetünk nem tartományt, nem népeket követel magának diadalma és áldozatai jutalmául, hanem elnyomott népek számára szabadságot és függetlenséget. Akik évszázadokig járomban nyögtek; lengyelek, ukrainaiak, finnek, a balti tartományok népei, a Kaukázus törzsei, Perzsia! mind benne vannak a mi békeszerződésünk áldott pontozataiban.

A békeszerződés megkötését az az emelkedett gondolkodás és nemes békülékeny szellem tette lehetővé, amely a népek közötti állandó kapcsolatot az elnyomás helyett a kölcsönös megértéstől várja, a népjogokat tiszteletben tartja, s nemzetközi vitákat igazság szerint dönt el.

E békülékeny szellem kuforrása Felséged nemes szíve, amelyet áthat a rettenetes vérzivatar minden kínzó fájdalma, amely együtt érez sokat szenvedett népével, de amely lelkesedik is magyar nemzete boldogabb jövőjéért.

E felekelt gondolkodásban és nemes szíven találja fel Nagyvárad város közönsége a biztosítékát annak, hogy Felséged királyi akaratának megfelelőleg a világbékét megteremti.

Alattvalói hódolattal rebeg ezért hálát Felségednek Nagyvárad város közönsége, s alázattal arra kéri, hogy nemes szíve sugallatát követve, királyi hatalmának erejével az emberi gyűlölködést elnémitani, az ellenséges népeket a megértés útjára terelni s ez által az emberiséget a béke áldásaihoz juttatni méltóztassék.

Kelt Nagyvárad város törvényhatóságának 1918. év február hó 14-én tartott közgyűlésében.

A város közönsége nevében:

LUKÁCS ÖDÖN
főjegyző.

RIMLER KÁROLY
polgármester

Az önrendelkezés és Erdély.

A háboru egy új eszmét vetett felszínre, amely eddigi államtudományi fogalmaink közül teljesen hiányzott, s ez az önrendelkezés joga, mely azt akarja jelenteni, hogy oly államterületen, mely a történelmi multban is zárt, nemzeti terület volt, a lakosok többsége dönti el állami hovatartozását. Ezt a gondolatot az ántánt vetette fel s elfogadta Anglia, Franciaország, sőt a cári Oroszország is.

De az ántánt sohasem akarta magára alkalmazni ezt az önrendelkezési elvet. Anglia nem adja meg az önrendelkezés jogát Irországnak s French tábornok vérebei készen vannak arra, hogy vérbe fojtsák az új szabadságmozgalmat. Anglia leigázta Egyiptomot, az Indiákat, a burokat s tudni sem akar e leigázott népek önrendelkezési jogáról. Franciaország sem akarja elfogadni Elzasz-Lotharingia népének ön-

rendelkezési jogát, mert tudja jól, hogy lakosainak 95 százaléka német s csak 5 százaléka francia, hanem feltétlenül ragaszkodik e tartomány visszaszerzéséhez. A cári Oroszország sem akarta elfogadni maga számára ezt az elvet, csak reánk akarta kiterjeszteni, mert tudta, hogy ennek az elvnek megvalósítása Oroszország szétdarabolásával jár, ami a cárság bukása után be is következett.

Most már láthatjuk, hogy mit jelent a gyakorlatban az önrendelkezés joga. Oroszországnak ez az elv már roppant veszteségeket okozott. Ennek az elvnek elfogadása Magyarországot teljesen megsemmisítené. Magyarország olyan zárt területet képez, s mai határai között a védelemre is annyira alkalmas, hogy területe egy darabjának átengedése is rést ütne ezen a védelmi gyűrűn s védelmét tenné lehetlenné. Sőt ha mi ezt megengednénk, akkor Magyarország elvesztené létfeltételét s mi megszűntünk lenni. A lengyelek felháborodással tiltakoztak Cholm tartományának Ukrániába bekebelezése

ellen, mert Cholm Lengyelország részét képezte s Lengyelország nem akar lemondani történelmi jogáról.

Hát mi lemondhatunk-e Erdélyről? Lemondhatunk-e arról a két millió magyarról, amely annyi rettenetes küzdelem s véres önvédelmi harc után Erdélyben megmaradt magyarnak? Kiszolgáltassuk-e ezt a drága földet annak az oláhságnak, mely a tizennegyedik századtól kezdve kecskéit legeltetve surrant be észrevételenül s lassan szállt le a bércekről a völgyekbe? Átengedhetjük-e ezt a területet, melyet nemzeti fejedelmek aranykora szentelt meg s tartott meg magyarnak? Egy magas kulturájú népet kiszolgáltathatunk-e egy sokkal inferiorisabb kulturájú népnek, mely a saját országának népét is a legnagyobb kulturátlanságban, a legalárendeltebb jobbagságban tartotta s tartja ma is. Lemondhatunk-e a legdrágább véreinkről, a székelyekről, akik évszázadokon át Magyarország védőpajza voltak, akiknek a kemény sziklafalán megtört a keletről beözönlő hordák dühe?

Az emberek sohasem voltak, sohasem lesznek egyenlők és csak az olyan népek érdemlik meg, hogy hazájuk legyen, akik nagyon tudják szeretni a hazai földet, amelyhez egy történelmi mult emlékei fűzik őket. Államalkotó erővel bíró népek érdemlik meg csak, hogy államuk legyen. Akiknek ez a föld csak olyan, mint az idegen, akiket

semmi sem fűz ehhez a földhöz, azok ne nyújtsák ki kezüket e föld után, mert még ez a föld is megérzi, hogy ki szereti. Még ez a föld is megsínylené, ha idegen kézbe kerülne.

A magyar Erdélyt még az önrendelkezés hamis elve alapján sem engedjük át oláh kézbe.

denki örül, lelkiileg mind ki vannak világítva, nagy órák ezek, ünnepek, mert a tudás látogat hozzájuk s ők már nem érzik elmaradottságukat. Eredmény, nagy eredmény ez, Zöldy Bertalan vetése kezd kizöldülni s nem-sokára, 60 óra mulva, a vizsgán lesz az aratása.

Benéz néha hozzá egy szöke, jóságos, élesszemű férfi, Buday Gyula dr, a dékán, aki mindezeket szervezi és irányítja. Körülnéz, meghallgat egy pár feleletet, aztán megelégedetten távozik.

Igy erősödik és terjed a valódi kultura Nagyváradon.

Amint a valódi kultura terjed Nagyváradon.

Szabadegyetem. Munkásgimnázium új ciklusa. Analfabéták tanfolyama. Zöldy Bertalan, a pedagogia művésze. Buday Gyula dr, a szervező.

Annak a kulturális szervezetnek, amelyet a Közművelődési Tanács a mult év őszén létesített, legújabb láncszeme az irni-olvasni nem tudók oktatása. A szervezés a szükséglethez képest felülről kezdődött, megalakult Nagyváradon a szabadoktatási bizottság Karácsonyi János c. püspök elnöklésével s Buday Gyula dr kir. kath. jogakadémiai dékán elkészítette a Szabadegyetem programját, amely változatos, hasznos, gyakorlati és a tudást növelő előadásaival hihetetlen érdeklődést keltett s állandó közönsége bizonyítja, hogy a továbbképzés szükségessége és vágya erős a kulturára törekvő emberekben. Ez az intézmény bevált, virágzik, fokozatosan fejlődik és egy nagy közszükségletet pótol és kielégít november óta, amikor létesítését elhatározták.

Decemberben hozzáfűződött a munkásgimnázium, amelynek előadói főgimnáziumi főreáliskolai s jogakadémiai tanárok. Létesítését erős megfontolás után határozta el a kir. kath. jogakadémia tanári kara, s felismerve annak szükségességét, teljes erővel hozzálátott a szervezéshez. A munkásgimnázium most fejezte be első ciklusát, népszerűsítve a magyar nyelvtant, irodalmat, mértant és más, hasznos ismereteket. Március 15-én új ciklus kezdődik: könyvvitelt ad elő Schuszték Adolf dr kereskedelmi iskolai igazgató, jogi ismeretekről a munkásgimnázium szervezője: Buday Gyula dr akadémiai dékán tart előadásokat és egészségügyi ismeretekről Popovics Miklós dr ezredorvos beszél. A művelődés minden ágára kiterjedő hasznos és kiváló előadások helyes értékelését a hallgatóság tömeges jelentkezése mutatja.

Tanórák hétfőn, szerdán, pénteken este 7-től 9-ig a Bazárépületben.

A Közművelődési Tanács az analfabéták oktatásának szervezetét Buday Gyula dr dékánra bízta, aki megfelelő tanerőért a kath. tanítóképző igazgatóságához fordult. Sikerült megállapodnia. Zöldy Bertalannal, a minta-iskola tanítójával, aki hetenkint három napon: kedden, csütörtökön és szombaton este 7-től 9-ig oktatja azokat, akik a körülmények és viszonyok mostohasága vagy ma-

guk hanyagsága miatt az elemi ismereteket nem sajátíthatták el. A választás arravaló tanító erőre esett, mert Zöldy Bertalan a letehetségesebb pedagógusok egyike, akit tisztán pedagógiai kiválóságai folytán helyettesítettek a mintaiskola vezetésére. Vadász Zoltán tanár helyébe, akinek be kellett vonulnia a hadsereghez. A hajdani köröstarjáni tanító jól használta fel falun töltött éveit, megtanulta, hogyan kell az egyszerű, foglalkozásába keményedett emberi lélekhez hozzáférközni s azt az olthatatlan vágyat, amelynek parázsa föl-fölvillan benne, annyira felgyújtani, hogy akaraterje képessé tegye a z elmulasztott ismeretek gyors megszerzésére. A pedagógiának nagyszerű iskolája a falu, annak csöndje, békés népe és a szemlélődés, a mely ilyen anyagból készít magának rendszert. Zöldy Bertalannak 40 tanítványa van, csak ennyit engedélyez a szervezésre vonatkozó utasítás, holott még egy, párhuzamos tanfolyamra is volna elegendő tanuló. De türelem, most ugyanis itt a tavasz, több a munka, a munkaalkalom, ősszel, már szeptemberben megkezdődik egy tanfolyam 60 órával, azután még egy.

Ezeket a tanórákon a tanulók áhítatos buzgósággal és figyelemmel hallgatják Zöldy Bertalant, aki egy biztos, kipróbált, pedagógiailag csalhatatlan módszerrel mutatja meg nekik a betűk elsajátításának mély értelmű titkát. Fel nőttek, férfiak és kalapos uriasszonyok, iparosok és önállóak, egyszerre egy akarattal követik utmutatását és felhívásait s mondják buzgóan egyszerre:

— Á, bé, . . . ab . . . bé, a, bé, bab . . .

Van tanuló közt, aki már megszerezte a létfeltételeit, a maximumot s vagyoadót fizet, most a minimumot: az irnitudást sajátítja el. Hja, nem okvetlen kell a pénzszerezéshez irni olvasni tudni. Talán ez a titka. Bizonyos, hogy nem a tudósok módjára él ez a derék tanuló, aki nem tartja azt, hogy ur nem tanul. Dehogy nem és milyen szépen. Egy uriasszonyt a cselédje vár kint, ő maga erős akarattal veti a betűt a papirosra s nagyobb az öröme, mintha rajtacsipete volna a cselédet valami imposztorságon. S min-

42000 koronát kínáltak Gárdonyi Gézának 12 novelláért.

Az egri író visszautasította a szerződést.

Most egyszerre a legközelebbi jövő valóságai közé került az a hihetetlennek látszó csoda, hogy szinte szavanként és betűnként aranyával fizessék a magyar író munkáit. A legjobb és legnépszerűbb íróknak igen nagy és állandó közönségük van, ezért minden soruk nagy érték lett. A magyar könyvek közt 10—20000 példányszámos megjelenés most már nem ritkaság.

Mégis ebben a nagy föllendülésben is a magyar irodalmi világ egyik legnagyobb szenzációja lett egy szerződési ajánlat, amellyel Eger nagy íróját, Gárdonyi Gézát környékezte meg nemrégiben az egyik legnagyobb magyar lapvállalat.

Az egri vár mögül, az idilli csöndességű kis kertházból indulnak ki mostanában azok a Gárdonyi irások, amelyeket oly türelmetlenül várnak és annyi szeretettel fogadnak az olvasók százezerei. Gárdonyi sohasem volt nagyon szapora író, a háboru alatt pedig különösen meggyérültek a sorai. A közönség azonban rendíthetetlenül kirtart mellette és ragaszkodik kedvencéhez.

A magyar lapok is nagyon megérzik most, hogy minő írók tartoznak táborukba. Az írók után megy a közönség.

A nagy lapok versenyében a Pesti Hirlap legutóbb szerződésileg akarta magához fűzni Gárdonyi Gézát.

Az irodalmi körök úgy tudják, hogy a fölkinált szerződés föltételei ezek lettek volna:

1. A Pesti Hirlap fizet 1918-ra 30.000 koronát Gárdonyi Gézának.

2. Gárdonyi Géza havonta legalább egy novellát ír a Pesti Hirlap számára 1000—1000 korona honoráriumért.

3. Gárdonyi Géza más lapba nem ír. Minden a Pesti Hirlapnak átengedett irását a lap külön honorálja, azok tulajdonjoga tovább is Gárdonyi Gézáé marad.

A szerződés tehát a miniszterelnökét fölülmuló fizetést kínált Gárdonyi Gézának 12 novelláért. Gárdonyi mégis visszautasi-

BÉKEMINŐSÉGÜ

pipere és fertőtlenítő szappanok

nagy választékban igen olcsón beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ

droguista

„DIANA“ illatszertárában

Bémer-tér 3.

totta a szerződés aláírását. Kijelentette, nem akarja kötelezni magát, hogy ő megírja évente 12 novellát és nem szándékozik szerződésileg megkötni írói tollát.

Harcok Ukániában orosz bandákkal.

Budapest, március 9. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Ukániában Balta mellett, a kovel-odeszszai vasut fedezése céljából előnyomuló csapatok erős bandákat szórtak szét.

Az olasz arcvonalon helyenként élénk üzérégi harc.

A vezérkar főnöke.

Német repülők bombázták Párist.

Berlin, március 9. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportja. Merkentől keletre a Houthoulter erdőnél, Gheluweltől északnyugatra és a Lys északi partján kölcsönösen élénk felderítő tevékenység folyt, amely heves gyalogsági harcokra vezetett. Számos foglyot szállítottunk be. Sok helyen feléledt a tüzharc, mely este különösen a flandriai arcvonal mentén és a Scarpetól északra erősbödött.

A német trónörökös és Albrecht würtembergi herceg hadcsoportjánál a harci tevékenység csak kevés szakaszon éledt fel.

A Trier, Mannheim és Pirmasens nyílt városok ellen február 19-én és 20-án intézett bombatámadások megtorlásául repülőink a március nyolcadikáról kilencedikére virradó éjjel újra bombázták Párist. Nagy hatást értek el.

Keleti harctér.

Binzulától (a Smerinka Odessza vasut mentén) északra és délre bandaharcok. A bandákat szétvertük.

Ludendorff, első főszállásmester.

Megnyílt

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyárának második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Varrólányok és tanulóányok

jó fizetéssel felvétetnek

Kesztenbaum Juliska főzőszalonjában, Rákóczi-ut.

Wekerle tegnapi kihallgatása.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Wekerle a délelőtti folyamán tanácskozott a külügyminiszteriumban Müller osztályfőnökkel, majd Seidler osztrák miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseket. — Este 8 órakor Badenbe utazott, ahol Ő felsége kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök az aktuális politikai kérdésekről referált Ő felségének. Wekerle még az éjszaka folyamán Apponyi társaságában visszautazott Budapestre.

Ezzel kapcsolatban Bécsből jelentik, hogy irányadó helyen idegenked-

nek az új választásoknak a háboru alatt való elrendelésétől.

Bécsi illetékes körök szerint a mai audiencián a miniszterelnök felhatalmazást kért a Ház feloszlására:

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Ujság értesülése szerint újból kormánykrízis van. Valószínűleg a kormány nem kapja meg a felhatalmazást a Ház feloszlására. Bécsi körök azon a nézeten vannak, hogy a kompromisszumnak a választójogi kérdésben okvetlenül létre kell jönni.

Az angolok sem lelkesednek a japán beavatkozásért.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A Manchester Gvardián lenti, hogy az alsóház kedden fogja tárgyalni Japánország szibériai beavatkozását és Angliának ezen tekintetben követendő magatartását. A lap megjegyzi, hogy több jele mutatkozik annak, hogy a japán beavatkozás hírére megnyilvánult első lelkesedés mulófélben van.

A japán beavatkozást elhalasztották.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A newjorki japán követ kijelentette, hogy Japán szibériai intervencióját elhalasztották.

Páris és London bombázása.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Párisból hivatalosan jelentik március 8-áról:

Ellenséges repülők ma este hirtelen támadást intéztek Páris ellen.

Páris felé hatalmas ellenséges repülőrajokat jeleztek, amire 8 óra 50 perckor riadó jelet adtak. Repülőgépeink nyomban felszálltak.

Este 10 óra 30 perckor több helyen bombákat dobtak le. Anyagi károkat és áldozatokat jelentenek.

Párisból jelentik hivatalosan:

A riadó 10 óra 50 perctől egészen 12 óra 50 percig tartott.

Az első jelentések szerint több ellenséges repülőrajnak sikerült vonalainkon áthatolni és lassankint Páris területére jarni. Most már bizonyos azonban, hogy több készülék tüzéségi tüzelésünk és repülőink tüzelése következtében feladatát nem tudta végrehajtani. Mielőtt a riadó megkezdte a jelzést, számos elhárító készülékünk felszállt. Az áldozatok száma eddig ismeretlen, úgy látszik, hogy nem oly nagy, mint a Páris elleni első támadásnál.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelenti a Reuter ügynökség. A London ellen intézett repülőátadásban 7-8 ellenséges repülő vett részt. Kettő közülök London felé jutott és bombákat dobott le. Az első támadó repülőgép fél 10 órakor közeledett Thanet szigetéhez, egyenes irányban a Temze torkolata felé repült. Másik kettő visszatért, mielőtt még Londont elérhették volna. Időközben a harmadik repülőgép megérkezett és tovább repült nyugati irányban. Fél 12 órakor ezen repülőket London keleti részén jelezték.

Néhány perccel később bombákat dobott le délnyugati és északnyugati területekre.

A negyedik repülőgép Essex felett átrepülve bombákat dobott le London északi részére. A többi visszatérésre kényszerítettük, mielőtt még elérték volna Londont.

Rotterdamból jelentik: Londonban több lakóház omlott össze, több épület megrongálódott.

A románok megkezdték Bukovina kiűritését.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A sajtószállásról jelentik a M. T. I.-nak: A Romániával kötött előzetes béke határozata értelmében az oláhok március 7-ike óta kiűritik Bukovinának általunk eddig még megszállott részeit. A megszállott területre bevonuló osztagaink közül e hó 7-ikén délután egy magyar-osztrák zászlóalj egy hadosztályparancsnok jelenlétében bevonult Szereth városába. A lakosság viharos ünneplése után a polgármester elmondta a lakosság szenvedéseit. A hadosztályparancsnok a város támogatását helyezte kilátásba.

Vasárnap nem szabad hust árulni.

Sem az üzletekben, sem a piacokon.

Különös rendeletet adott ki a kereskedelmi miniszter, amely nagy zavart fog előidézni az élelmezés körül, különösen a marhaháztartásokban.

A miniszter ugyanis, további rendelkezésig, teljesen eltiltja vasárnapokon mindenféle husnak az eladását, sőt még az élő baromfi árulását sem engedi meg vasárnap.

A háztartásokban tehát a közönségnek már szombaton be kell szerezni a hentestől, mészárosától a pénteken levágott marhák és sertések husát, hogy vasárnapra el legyen a szükséges hussal látva. A nyári meleg időszakban a miniszter ezen rendelkezése sok bajt fog okozni, mert különösen a szegényebb családoknál, ahol nincsenek jégszekrényekkel berendezkedve, nagyon nehezen tudják a romlástól megóvni vasárnapig a már pénteken levágott hust.

Másik kellemetlen következménye lesz a rendeletnek, hogy éppen a legszegényebb munkás néposztály, amely részben eddig is csak vasárnap jutott hushoz s a szombaton este felvett heti keresményéből vasárnap reggel szerezte be a husneműeket, egyáltalán nem juthat hushoz.

Azt hisszük, hogy ez az életviszonyok valódi ismerete nélkül kiadott miniszteri rendelet nem lesz hosszú életű.

A rendeletről különben a kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést adta ki:

A Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 10547—1918. sz. rendelete alapján közöljük az érdekeltekkel, hogy f. évi március 3-án kezdődő joghatálytal, további rendelkezésig tilos a Magyar Szent Korona Országainak egész területén a mészáros, hentes és kolbász készítő iparban alkalmazott munkásokat vasárnapokon az elkészítés, akár az elárulás és házhozszállítás körül foglalkoztatni és az ezzel foglalkozó telepeket és üzlethelyiségeket vasárnapokon nyitvatartani még abban az esetben is, ha a munkaadók a szóban forgó munkákat akár állandóan segédszemélyzet igénybevétele nélkül maguk, illetve családtagjaik segítségével végzik.

Ugyan csak tilos folyó évi március hó 3-tól vasárnapokon bármiféle husnak, (marha, disznó, juh, kecske, ló) továbbá vadnak, halnak és baromfinak élő, friss és leölt vagy conservált (pácolt, füstölt, sózott) állapotban való elárulása és házhoz szállítása.

Nagyvárad, 1918 március 9.

A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara:

Sztarill Ferenc sk. Dr Sarkadi Lajos sk.
elnök h. titkár.

Sajtóakciónk eredménye.

A keresztény sajtó gyűjtés részére újabban jegyezték:

Márkus Lászlóné 40 részvény, Pallay Lajos 20, özv. Gyurkovics Cornélné 20, Tyll János 10, K. K. 10, Radványi Jenő 4, dr Komrád Jenő 3, (újabb jegyzés), Eleméry Ferencné 2, Eleméry Guidó 2, Eleméry Ferenc 1, Sebess Gyula 2, Balásházy Olga 2, Tóth Sándorné 1, Márkus János 1, dr Örley György 1, Szunyogh Pál 1, Szunyogh Ádám 1, Szunyogh Valerie 1, Szunyogh Albert 1, Szunyogh Albertné 1, ifj. Szunyogh Albert 1, Szunyogh György 1, Szunyogh Péter 1, Szunyogh László 1, Lábán Lajos 4, Bangha Aurélné 2, Polgárné báró Messena Stefanie 4, Zathureczky Paulina 2, Cziffra Bertuska 1, ifj. Cziffra Kálmán 1, Cziffra Bandika 1, Podmaniczky István 1, özv. Rádl Ödönné 4, Kőrössi József 1, Brán Mária 1, Takács Jánosné 1, Takács Rózi 1, Exner Ernő 1, Albert Lászlóné 1, Bencz Ida 2, Zöld Gizella, Bihar 1, Illés Jánosné 1, Égető Juszina 2, Muhari Béláné 1, Biró Andrásné 1, Kovács Lajosné 1, özv. Birta Jánosné 1, Oláry Gyula 10, Bánáss László 20, Csatóry József 10, Tomázi János 1, Lammel József 1, Tarsoly Lajos 1, Zöld Károly 1, Szatrán Vincéné 4, Gyöngyössi Mariska 2, Szatrán Imre 1, Szedlák Alfréd 1, Libicsei Györgyné 1, Worisek Ernőné 1, özv. Német Ferencné 1 részvényt.

Két üzlet leégett a Zöldfa-utcán.

Betörésből tüzvész.

Tegnap éjjel után a Szent-László-hidon posztoló Kincses László rendőr, miközben a rendes körútját végezte, a Zöldfa-utcán arra lett figyelmes, hogy az ott levő Róth Áron-féle órásiüzletből füstgomolyog szűrődik ki az utcára. Közelebb ment s benézett az üzlet redőnynyílásán s meglepődve látta, hogy benn a kiszolgáló asztalt hatalmas lángnyelvek nyaldossák körül, amelyek egészen a mennyezetig felcsapnak.

Kincses rendőr nyomban értesítette a központi rendőrinspekciót és a tűzoltóságot, azután ő maga próbálkozott, hogy az üzlet redőnyét felfeszítse, ami azonban nem sikerült.

Néhány perc múlva megérkeztek a tűzoltók a 4. számú szerkocsival Patols Mihály szakaszparancsnok vezetésével. Ekkorára már a Róth Áron üzletével szomszédos Lésersohn Mózes-féle cukorkaüzlet is égett. A két üzlet ugyanis egy helyiségben van, csupán egy vastag deszkafal választja ketté egymástól. Természetes, hogy az egyre magasabbra csapó lángok a deszkafalba könnyen belekaptak s így néhány perc leforgása alatt mind a két üzlet pokoli lángtömeggé olvadt össze.

A rendőrségtől Réz Bertalan kapitány vonult ki embereivel és Dienes István detektív, akik a derekasan működő tűzoltókkal együtt igyekeztek kimenteni, ami még az üzletben volt, de ez már a lehetetlenséggel

volt határos. A tüzet sikerült lokalizálni és eloltani, azonban a berendezés odapusztult.

A Kemény L. Ignác rendőrkapitány vezetésével délelőtt megtartott tűzvizsgálat megállapította, hogy gondatlanság nem történt, az üzletkályhájában tűz nem égett, ellenben megállapítást nyert, hogy a két üzlet minden berendezése megsemmisült, illetve eltűnt.

A Róth üzletben 5000 korona értékes áru, a Lésersohn cukorkaüzletben pedig 2000 korona értékű áru pusztult el.

A nyomozás során az nyert megállapítást, hogy a tűz valószínűleg egy ottmaradt égő gyertya lángjából támadt és pedig gyanú szerint az éj folyamán az órási üzletben betörő járt, aki gyertyaláng mellett dolgozott, az áruk nagy részét összepakolta, azután az égő gyertyát az asztalon hagyta és eltávozott.

A katonai rendőrség értesülésünk szerint már el is fogta a katonát, aki az üzletbe betört és a tüzet okozta.

A hadisegély véleményező bizottság ülése.

Tegnap délután tartotta meg a hadisegély véleményező bizottság folytatólagos ülést, amelyen a hadisegélyező hivatal részéről Juricskay Barna pénzügyi tanácsos, a véleményező bizottsági tagok részéről Imrik Zoltán, Materny Imre, Pásztor Ferenc, dr Katz Lipót, Lebovits Rudolf, Rigó Szeréna, Pelle János és Kovács Kálmán vettek részt.

A hadisegélyező hivatal már elkészült mintegy tizenegyezer hadisegélyes család adatainak összeállításával s a véleményező bizottság ezek átvizsgálását nagy részben már ugyancsak elvégezte s most még a rendkívüli esetek ügyét fogják tárgyalni. A tegnapi ülésen már 12 ilyen rendkívüli esetben is döntöttek, ugyanis a bizottságnak jogában van a felemelt segélyen kívül szoptató vagy áldott állapotban levő anyáknak 50-tól 200 koronáig terjedő különleges segélyt folyósítani s a bizottság ezáltal minden esetben a legmagasabb 200 koronás rendkívüli segélyt állapította meg a beérkezett kérvények alapján.

Ha a pénzügyminisztériumból a fizetési iverk — amelyet Ember Géza főispán a tegnapi napon megsürgött — néhány napon belül megérkeznek, úgy semmi akadály sem lesz a hadisegélyező hivatal és a véleményező bizottság azon buzgólkodásának, hogy hűvétra minden jogosult a felemelt hadisegélyt megkapja.

* **Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárán, a városháza mellett.

Szépségápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosi-lag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérré, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

Dr Endrey Kálmán meghalt.

Sokan ismerték Dr Endrey Kálmán ügyvédet Nagyváradon.

Endrey tudvalevőleg a Kuncz József és Társa cégnél mint kereskedőtanuló volt alkalmazva, de tudásvágya és szorgalma magasabb célok felé készítette. Szorgalmasan tanult és magán uton tette le a felsőkereskedelmi iskolában az érettségi vizsgálatot. Ezután a Gazdasági és Iparbank tisztviselője lett. Itt is folyton tanult, és gimnáziumi tanulmányait magán uton végezte, — az után jogász lett és megszerezte az államtudományi doktorátust.

Elhagyta a bankot és külföldre ment tanulmányutra. Berlinben volt egy évig, a költségeit az állam fedezte. Ez év alatt sok értékes jelentést küldött a miniszteriumnak. Majd onnan hazajött és az ügyvédi vizsgára készült, amit le is tett.

Irodát nyitott, amelynek jövedelme nem valami fényes életmódot engedett neki.

A sok tanulás, a pénznélküli folytonos küzdelem és az adósság annyira megörölték idegeit, hogy be kellett szállítani a Lipót mezőre, később pedig Egerbe került és az ottani elmegyógyintézetből csak nem rég bocsájtották el s Budapestre ment.

Tegnap jött a távirat, hogy dr Endrey Kálmán Budapesten az utcán összeesett, haldokolva szállították be a Rókus kórházba, ahol rövid idővel később meghalt.

HÍREK

* **Radu püspök a királynál.** Öfelsége Radu Demeter nagyváradi g. kath. püspököt tegnap délelőtt 10 órakor Badenben külön kihallgatáson fogadta.

* **Dr Krüger Aladár előadása Pozsonyban.** Pozsony keresztény társadalmában ma nagyszabású ünnepélyt szentel a keresztény sajtóakció ügyének. Két gyűlés is lesz. Az elsőt délelőtt 11 órakor tartja meg a vármegyeház nagytermében dr Koperniczky Ferenc nagyprépost és adamóczi Ambró Béla ny. nagykövet, v. b. t. t. elnöklete alatt. Szónokok: Butykay Antal, gróf Aillot Ferdinánd és dr Krüger Aladár. Délután 2 órakor második gyűlés az Olympia színházban Czajkovszky Evariszt kamarás és dr Bozoky Géza egyetemi tanár elnöklete alatt, beszédekkel mondanak a délelőtti ünnepély szónokai és Haverla Péter káplán. Pozsony egész társadalmában anyanyelvi különbség nélkül lelkesedéssel sorakozik az új keresztény magyar sajtó zászlaja alá.

* **Jóváhagyott háborussegélyek.** Nagyvárad város törvényhatósága a nem szorosan vett közigazgatási alkalmazottak részére 1917. november 1-től 1918. december 31-ig 155,140 korona háborus segélyt szavazott meg. — Továbbá a városi villamosmű alkalmazottai részére szintén megszavazott háborus segélyt és pedig az igazgató részére évi fizetésének 30 százalékát, a többi alkalmazottnak pedig évi fizetésük 50 százalékát. A belügyminiszter mindkét háborus segélyt jóváhagyta.

* **Az új adójavaslatok módosítása.** Győr város törvényhatósága felirattal járult a kormányhoz és a képviselőházhoz az új adójavaslatok módosítása iránt. A feliratozott pártolás végett Nagyvárad városának is megküldték.

* **Főhadnagyi kinevezések.** A király a 101. gy. e. bell Borbély Lajos, Kolpaczki László, Tóth Géza, Stern Antal és Opuszky János tart. hadnagyokat főhadnagyká nevezte ki.

* **A város hozzájuthat elveszett pénzéhez.** Várad Ödön dr ügyvéd, népfelkelő százados levélben azt az ajánlatot teszi Nagyvárad városának, hogy vásárolja meg a Rákóczy uton, a Darvassy-ház mellett levő értékes házat 250000 koronáért. Ha a város ezt megteszi, megengedi, hogy a város a vételárból levonhassa azt a 80000 koronát tevő követelését, amelyet a Belvárosi Népbank bukásával elvesztett. A város így hozzájuthat elvesztett követeléséhez s olcsón rendelkezésre áll egy nagy palota közölcokra, talán kulturpalota céljaira vagy hasonlóra.

* **A Kath. Kör vetítő előadása.** A Kath. Kör kedden ismét vetítő előadást tart, az előadó a népszerű *Polilka* Károly dr főhadnagy, a hadapródiskolai tanár lesz, aki igen érdekes harctéri képeket és pedig különösen a hadügyminiszter által küldött legújabb olaszországi felvételeket mutat be. Az előadás kezdete délután 5 órakor.

* **A Kath. Növédő Egyesület közgyűlése.** A Kath. Növédő Egyesület hétfőn délután egynegyed 6-kor tartja az évi rendes közgyűlést a Kath. Kör választmányi helyiségében. Aki egy ifju egyesület fejlődését, páratlan tevékenységét szemlélni akarja, az jelenjék meg a közgyűlésen, amelyen be fog számolni az egyesület a működéséről. Nagyon szerény kezdettel, ugyszólván titokban jelent meg ezen áldásos intézmény és most magában egyesíti Nagyvárad lelkes és tevékeny keresztény hölgyvilágát. A közgyűlés a következő programmal fog lefolyni:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentés a titkártól.
3. Pénztári kimutatás.
4. A választmány megalakítása.
5. Esetleges indítványok.
6. Zárószó.

* **A városi havidijasok kérelme.** — Nagyvárad városának van az alkalmazottai között egy csoport, amely tisztán nagyváradi specialitás, mert hasonló állást nem találunk széles e hazában. Ez a városi havidijas. Az irnok és a napidijas között van s annakidején azzal a célzattal szervezte Nagyvárad városa a havidijas állásokat, hogy azokra a régebben szolgáló és érdemesebb napidijasokat nevezze ki a polgármester. Az utóbbi időben azonban, mióta a különféle pótlék-injekciókkal igyekeznek a tisztviselők nyomoruságán segíteni, sok baj volt a havidijas elnevezés miatt. A belügyminiszter egyszerűen kijelentette, hogy ilyen állásokat nem ismer. A szegény havidijasok pedig csak nagy huzavona után jutottak valami segélyhez. Ebből a bizonytalan helyzetből most azzal akarnak kijutni a város havidijasai, hogy kérvényt adtak be a város törvényhatóságához, amelyben havidijas állásukat irnoki állássá kérik átszervezni. A tanács és a törvényhatóság bizonyára méltányolja a kérelmet, annál inkább, mert a havidijasok mind régebben szolgáló, érdemes alkalmazottai a városnak.

* **Egy érdemes városi alkalmazott kérelme.** Schenkengel Sándor csatornafelügyelő, a városi mérnöki hivatal szorgalmas, derék alkalmazottja, az iránt folyamodott Nagyvárad város tanácsa, illetve törvényhatóságához, hogy állását műszaki tiszt állássá szervezzék át. Jelenlegi állásában, mint osztályon kívüli alkalmazott, bármily hosszú szolgálat után, évi 2400 koronánál magasabb fizetésben nem részesülhet. Ez pedig ezelőtt 30 évvel csak megjárta, de ma már éppen nem elég arra, hogy valakit buzgó eredményes munkára sarkaljon.

* **Piccaver dalestélye.** Piccaver, a híres lírai tenorénekes szerdai, 20-iki hangversenye iránt roppant nagy érdeklődés nyilvánul meg az egész városban. Tömegesen jegyeztetnek már előre jegyeket a nagy művész egyetlen dalestélyére. Várad művészetkedvelő közönségének bizonyára ritka élvezetben lesz része ez estélyen. Jegyeket keddtől kezdve árusít a Hegedüs-hirlapiroda.

* **A nyomdai munkások újabb béremelése.** Ezzel az ujdonsággal, amely a nyomdai munkások béremeléséről ad hírt, csaknem hónapról-hónapra találkozik az olvasó. Valóban: tavaly nyár óta a nyomdatulajdonosoknak négy ízben kellett emelniük munkásaik bérét, az egyre növekvő drágaság folytán, ami a megélhetést mindig nehezebbé teszi. A múlt hóban Budapesten mondták föl a munkások a munkabér-egyezséget s az ellentét oly élessé vált a nyomdatulajdonosok testülete s munkások szakszervezete között, hogy magának Sztéryi József kereskedelmi miniszternek kellett közbelépnie: a miniszter közvetítésével fogadtak el kölcsönösen oly megállapodást, amely a nyomdai üzem folytatását lehetővé tette. A fővárost persze a vidék is követte s a megegyezés itt is két napig tartó heves harcba került, amelynek során a munkások a megélhetés nehézségeire hivatkoztak, amivel szemben a munkaadók azt vitatták, hogy a nyomdaipar már több megterhelést el nem bír; az anyagárak hihetetlen növekvése mellett lehetetlen újabb meg újabb béremelésbe belemenni, annál kevésbé, mert a nyomdatulajdonosok ellentétben más szükségleti cikkek gyártóival és termelőivel, a legkevésbé vannak abban a helyzetben, hogy terheiket a közönségre átháríthassák. Végre azonban létrejött az egyezés s a tetemesen fölemelt munkabérek a tegnapi, szombati napon kerültek először kifizetésre.

* **A munkásgimnázium továbbképző tanfolyama** új, két és fél hónapra tervezett ciklust kezd. A ciklus tárgyai: egyszerű könyvvitel, előadó: Schustek Adolf felsőkereskedelmi iskolai igazgató; népszerű egészségtan, különös tekintettel a napjainkban oly fontos anya és csecsemővédelemre: előadó: dr Popovici Miklós orvostudor, és népszerű jogi ismeretek, előadó: dr Buday Gyula kir. jogakadémiai dékán. Az előadások március hó 18-tól kezdve ünnepnapok kivételével minden hétfőn, szerdán és pénteken este hét és fél kilenc órák között tartanak a Bazárépületi iskolában. A tanfolyam ingyenes. Arra bárki beiratkozhatik az első előadási órák alatt. Érdeklődőknek a kir. jogakadémia szabadoktatási bizottsága közlelbi felvilágosítást nyújt hétköznapokon délelőtt.

Közöltük követeléseinket a román kormánnyal.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A M. T. I. jelenti Bukarestből: A kotrocseáni kastélyban tegnap a békekongresszus teljes ülést tartott. Tancsev, az első bolgár delegátus elnöklete alatt.

Tancsev annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a tárgyalást lehetőleg gyorsítsák.

A román első delegátus csatlakozott ehhez; hogy ezen kölcsönös óhajjal számot lehessen vetni, Argentoiani azt indítványozta, lehetőleg azonnal közöljék velük írásban a szövetséges hatalmak valamennyi követelésének összefoglalását, hogy azt személyesen kormánya elé terjeszthesse.

Argentoianu urnak tegnap megfelelő közlést tettek. Ma Jassyba utazott. Vissza érkezését jövő csütörtökre várják, közben folytatni fogják a nem kötelező megbeszéléseket technikai téren a többi teljes számban jelenlevő román delegátusokkal.

* A Kath. Népszövetség mai mozija.

A Kath. Népszövetség ma délután is megtartja a szokásos közkedveltségnek övendő mozielőadást. A mai műsor is valóságos kincs bányája a humornak és a komoly drámának, érdekesnél-érdekesebb felvételek sorakoznak egymás mellett. A műsor a következő:

1. Messter-Sascha (háborús híradó.)
2. Polidor kíváncsi (hum.)
3. A vak (életkép.)
4. Egy borotválkozás következményei (bohózat.)
5. A hét művész (látványos.)
6. Asszonyuralom (Nordisk film, 2 felv. dráma.)

Az előadás kezdete 5 órakor.

* **Recht Sándor meghalt.** Nagyvárad zenei életének halottja van, *Recht Sándor*, Bleyerné Garzó Adél zeneiskolájának tanára tegnap meghalt. *Recht Sándor* magas, törekény karcsu alakját mindenki ismerte Nagyváradon. Fia volt *Recht Ignác* rendőrkapitánynak és *Rechné Bauer Zsófia* igazgatónőnek. Hat éves korában jelentkezett nála a hegedülés tanulmánya és *Schmerhovszky József* vezette be a zeneismeretekbe, tanította és kifejlesztette tehetségét. Budapesten végezte be tanulmányait s a Nemzeti Zenedének, majd a Fodor féle zeneiskolának tanára lett. Sokat dolgozott, sokat tanított s idegei elernyedtek, úgy, hogy abba kellett hagynia foglalkozását, mert eredetileg is gyöngye szervezete nem bírta a nagy munkát. Hazajött Nagyváradra s itt Bleyerné Garzó Adél iskolájának lett tanereje. Az újságírók művészestélyéről jöve megült s tegnap befejezte munkás, tiszta, magasabb eszményekért lelkesülő művész-életét. Hétfőn temetik Szaniszló utca 30. sz. alól.

Bleyerné Garzó Adél vezetése alatt álló zeneiskola tanári kara és növendékei mélyen szomorodott szívvél jelentik, hogy az inézet kiváló tanára, *Recht Sándor* ur hegedűművész folyó hó 9-én d. u. 1 órakor rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemeit f. hó 11-én temetik a Szaniszló-utca 30. sz. alatti gyászházból a váradoszói temetőbe. Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni. Nagyvárad, 1918 március hó 10. Béke lengjen porai felett!

* **Vörös-Kereszt közgyűlése.** Ma délelőtt 11 órakor tartja közgyűlését a Vörös-Kereszt Egyesület a városháza bizottsági termében. Érdeklődőket is szívesen látnak a a gyűlésen.

* **Öngyilkos huszárörmester.** *Juhász István* 7-es huszárörmszermester ma este felakasztotta magát a kaszárnyában. Mire észrevették tettét, már meghalt. A 45 éves ember hátrahagyott levele szerint tulidegessége miatt lett öngyilkos.

* Az általános jogkiterjesztésért folyó

küzdelmek hatalmas hullámokat verve korbácsolják fel a közélet tengerének eddig nyugodt, szélesenedes viztükrét. Biztos tudományos érveléssel, könnyed, szellemes formában fog bennünket megismertetni a Szabadegyetem szerdai előadásának keretében a jogakadémiának tudós prodékánja, dr *Lutter János* alkotmányunk pilléreivel: az állampolgári jogositványokkal. Az est másik előadója a nagyváradi honvéddhadapródiskola kiváló tanára: *Vermes Béla* honvédszázados lesz, aki a modern, különleges harceszközökről, a kézigránátharcról, gáztámadásról, akna és gránátvetésről, a rohamcsapatokról fog előadást tartani. Az előadás szerdán este fél 6 órakor lesz a Katolikus Kör nagytermében.

* **A cipőjavítóműhely megnyílt!** Tudatom a város közönségével, hogy az I. számú városi cipőjavítóműhely Rimanóczy-u. 4. sz. alatt megnyílt. Tudatom egyben, hogy a közlelmezési ügyosztály által kiadott és jövőben kiadandó utalványok a munkatorlás elkerülése és esetleges visszaélések megakadályozása céljából csak kiállításuktól számított két hétig érvényesek. A köz- és magánalkalmazottak részére szóló utalványokat a közlelmezési ügyosztály csak a hivatal vezetője, illetőleg a főnök láttamozásával ellátott jegyzék ellenében állítja ki. Nagyvárad, 1918 március 9-én. *Lukács Ödön*, polgármesterhelyettes.

* **Talpelosztás a cipész és csizmadia iparosoknak.** Értesitem az ipartestület kötelekibe tartozó összes cipész és csizmadia iparosokat, hogy a következő talpelosztás a legközelebbi időben meg fog történni, miért is felhivom mindazon cipész és csizmadia mesterek figyelmét, kik az elosztásban részesülni kívánnak, hogy igényüket folyó hó 11-én és 12-én, azaz hétfőn és kedden az ipartestület hivatalába bejelenteni el ne mulasszák. — Tisztelettel *Czeglédy Jeremiás*, elnök.

* **Halálozás.** *Nolnár István* Máv. mozonyvezető tegnap d. e. 11 órakor rövid, de súlyos szenvedés után, életének 37-ik, boldog házassága 6-ik évében meghalt. Özvegye szül. *Sarkady Mária* és kis fia, valamint kiterjedt család gyászolja. Temetése holnap d. u. 3 órakor lesz a Biharmegyei kórház halottas házából.

* **Iparostanoncok és a nagyvásár.** A rendőrkapitányi hivatal értesítése szerint a f. évi tavaszi országos vásár csak március hó 18-án fog megtartatni. Figyelmeztetem azért a t. mester (főnök) urakat, hogy az iparostanoncisholában ma — vasárnap — az előadások megtartatnak s a vásári szünet csak a jövő héten márc. 17. és 18-án, vasárnap és hétfőn lesz. *Szücs Izsó* iparisk. igazgató.

* **Cérna-osztás a szabó és szücs iparosoknak.** Felhivom ipartestületünk kötelekibe tartozó összes szabó és szücs iparosokat, hogy cérnára való igényüket az ipartestület hivatalában f. hó 11-én és 12-én, azaz hétfőn és kedden jelentsék be. A jelentkezésnél az alkalmazottak munkakönyveivel és a tanoncok szerződéseivel kell mindenkinek igazolni az alkalmazottak számát. Később jelentkezők igényei figyelembe vétetni nem fognak. Tisztelettel *Czeglédy Jeremiás*.

* **Uridivat Czillér Imre Nagyáruháza-ban.** Férfi- és fiukalapak, nyakkendők, ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, harisnyák, sétabotok, bőrdárúk, pénztárcák, esőköpeny, esőernyők, acélárúk, legolcsóbban. *Tisztviselőknék árkedvezmény.*

* **Harmonium** 13 regiszteres Zimmermann gyártmányu s új rövid zongora három pedálos eladó *Szilágyi Antal* tanítónál Mezőbikács.

* **Tyukszemirtó** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1.50. Kapható *Farkas István „Apolló”* drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.** *Stepper Ottó* cukrász.

* **Köhögés, hurut és rekedtség** ellen biztos hatású szer a hurut-szeletke, 1 doboz ára 2 korona. Kapható *Farkas István „Apolló”* drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* Keresünk egy vizsgázott fűtőt. Jelentkezni lehet *Moskovits Adolf* és *Fiala* r. t. nál.

* **Fényképészeti** lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható *Farkas István „Apolló”* drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árendeményben részesülnek. *Farkas István „Apolló”* drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

Színház.

Heti műsor:

Vasárnap délután: *Vandergold* kisasszony
 Vasárnap este: *Szultán*.
 Hétfő: *Mágnás Miska*.
 Kedd: *Márványmenyasszony*.
 Szerda: *Románc*.
 Csütörtök: *Szultán*.
 Péntek (március 15-ike alkalmából): *Ocskay* brigadéros.
 Szombat délután: *Ripp van Winkie*.
 Szombat este: *Luxenburg grófia*.
 Vasárnap délután: *Zsuzsi* kisasszony.
 Vasárnap este: *Kornevillei* harangok.

A *Szultán*. Verő György régi, de mindig friss, invenciozus zenéjü operettjének, a *Szultán*nak felújítása szerencsés ötlete volt a színház direktiójának, amit már a színházi pénztár „Minden jegy elfogyott” jelzésű táblája is dokumentált. Az operett csodás muzsikája most is üdítőleg hatott a modern operettek émelygős zenéjétől elkábult közönségre. De jó volt az előadás is. A csiszregben hódító *Zsigmond* Anna, hangjának üde csengése, finom játéka most is sikert aratott, partnere *Kovács Margit* (*Roxelán*) bájos alakítást nyújtott, énekével pedig brillirozott. *Kálmán Mancsi* nagyon ügyes. A két basa alakjából *Stoll Béla* (a rettenetes *Bunkbasi*) és *Szabó Gyula* (a kellemetes *Bülbüli*) csináltak kabinetfigurát, mondhatom pazarul csillogtatták humorukat. *Szigeti* eredeti őshumora sem tévesztette el a hatást. *Békefi* szépen énekelt és elegánsan játszott, a zenekar is jól működött, a rendezés is megfelelő volt. (Ft.)

A Szultán, amelynek szombat esti fel-
elevenítését a közönség oly nagy tetszéssel
fogadta, ma, vasárnap este is műsoron
marad.

A Márványmenyasszony. Azok között
a sikerek között, amelyeket a Szigligeti-
színház színpadán aratott Vigh Manci, a
legjelentősebbnek az idei szezon Márvány-
menyasszonyát tekinthetjük. A remek zenéjü
és pompás librettóju operette legközelebbi
előadása kedden este lesz.

A színház Március 15-ike. Régi ha-
gyományaihoz híven a színház az idén is
méltán megünnepli Március 15 ikét. Ebből az
alkalomból az idén Herczegh Ferenc kitűnő
történelmi drámája az Ocskay brigadéros
kerül színre.

A kornevillei harangok. A legköze-
lebbi értékes operette repriz, amelyre nagy
ambícióval készül a színház énekes együt-
tese, Planquette rég nem hallott zenéjü ope-
rettéje, a Kornevillei harangok lesz. A köz-
kedvelt és művészien szép zenei alkotás tel-
jesen új szereposztással és betanulásban a
jövő vasárnap este kerül színre.

VIGADÓ mozgó- színház	Vasárnap, hétfő
	A halál árnyékában dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek	

URÁNIA mozgó- színház	Vasárnap, hétfő
	Az utolsó ítélet bűnügyi dráma 5 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek	

Nyílttér.

Minden külön értesítés helyett.

Alólirottak fájdalommal tudatják,
hogy

Recht Sándor hegedűművész

a mai napon 51 éves korában hosszú
szünet után jobblétre szenderült.
A megboldogult földi maradványai a
Szaniszló-utca 33. sz. gyászszobából
március 11 én, hétfőn délelőtt 10
órákor helyeztetnek az olasz sír-
kertben örök nyugalomra.
Nagyvárad, 1918. március 9.

özv. Rechtné B. Zsófia Recht Sándorné
édesanyja szül. Hegedüs Olga
felesége

Hegedüs Salamon
apósa

Recht Mártha
Recht Pista
gyermekai

Szücs Izsóné Arányi Jenőné
sz. Recht Hermina sz. Recht Sarolta
testvérei

Dr. Hegedüs Oszkár Dr. Dénes Ede
Dr. Dénes Edéné Szücs Izsó
sz. Hegedüs Leona Arányi Jenő
sógornai és sógornói.

APOLLÓ mozgó- színház

Vasárnap, hétfő

A bűnbak
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

HARISNYAFEJELÉS !!

3 pár női harisnyából 2 párat,
2 pár férfi harisnyából 1 párat
készítik

párónként 1 K 60 fillérért.

Gondáné, Bem-utca 1

Kérem a címre vigyázni!

KÖZGAZDASÁG

Az Ujvárosi Takarékpénztár mérlege
most jelent meg. Az intézet kis keretekben,
de előnyösen és szolidan teljesítette köz-
gazdasági hivatását és a gazdasági éle-
tünkre súlyosan nehezedő vagy világválság
alatt is derekasan kiállotta a nagy idők
megpróbáltatásait. Pásztor Ferenc vezérigaz-
gató szakavatott vezetésével az intézet az
egész vonalon kellő óvatossággal és körül-
tekintéssel járt el s nem a jelen sikereiért
dolgozott, hanem azon igyekezett, hogy meg-
erősítve magát, a békével okvetlen bekö-
szöntő fellendülés korában minél biztosabban
kezdhesen hozzá a produktív munkásság-
hoz. A mérleg adatai szerint egyébként
35913 korona 56 fillér nyereségből az inté-
zet 12409 korona 46 fillért leírásra fordít, s
az így mutatkozó 22504 korona 10 fillérből
tartalékját 8000 koronával gyarapítja, s ez-
által tartalékját 30.000 koronára emeli és
egyéb dotációk eszközölése után részvényen-
ként 5 korona osztalékot ad.

Az Ujvárosi Takaré- és Hitelszövet-
kezet VI-ik üléstevének közgyűlését az Uj-
városi Takarékpénztár részvénytársaság ez
évi közgyűlésének napján, ugyancsak folyó
hó 20-án tartja meg Szent-László-tér 5. sz.
alatti helyiségében. Az igazgatóság tegnap
tartott gyűlésén elhatározta, hogy a most le-
járt 1916-1917. VI-ik évtársulat tagjainak
üzletrészenként 8 korona osztalékot fizet,
ezenkívül, tekintettel arra, hogy tagjai között
számosan hadban vannak, hozzátartozóiknak
üzletrészeik teljes összegét — a moratórium-
rendelet eltökélésével — kifizeti a közgyűlés
napjától kezdve. A tagok kívánságára pedig
mai naptól kezdve kamatmentes előlegeket
nyújt az intézet a szövetkezet tagjai részére.

Szerkesztői üzenetek.

Ujságolvasó. Azon veszték össze a kér-
dezett urak, hogy melyik szereti jobban Vázso-
nyit? Ugy sejtjük, mind a kettő egyforma —
őszintén szereti.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPPKÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

OLCSÓN !!

vállalok kőműves, ács és csere-
pező munkát, helyben és vidéken

Staharóczky József
Damjanich-u. 16.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály felv.	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali óratartó színes	5.-
Majolika vizeskanoncs színes	5.-
K-nyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávékészlet színes aranyozással	40.-
Feketés készlet színes aranyozással	80.-
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hidegfelvágottas készlet sz. aranyozással	20.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	30.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalatban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávés	8.-
Köpöcsésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
teli víziartók, Konyhabere-
dezősi cikkek, Képek, Képek,
:: Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és díszműru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

873—1918. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatásánál nyugdíjazás folytán megüresedett egy irnoki állásra, mely a fizetési szabályrendelet XI. fizetési osztályának 3. fokozatában felvett évi (1400) egyezernégyszáz korona kezdőfizetéssel és évi (640) hatszáznegyven korona lakbér javadalmazással van egybekötve, s mely állást Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a f. évi április hó 11-én tartandó rendes havi közgyűlésében fogja választás útján betölteni, pályázatot hirdetek.

A törvényben előírt képesítést igazoló okmánnyal felszerelt pályázati kérvények Ember Géza főispán ur Oméltóságához, mint a kijelölt választmány elnökéhez címzendő a f. évi április hó 6-án d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalban nyújtandók be.

Nagyvárad, 1918. évi márc. hó 5.

Rimler Károly s. k.
polgármester.**ALKALMI VÁSÁR!**Selymek, kasmirok, női
fehérneműek, szőnye-
gek nagy választékban**KELENGYE**áruház Szent László-tér
5. sz., a volt Krämer-
féle bolt helyiségben.

876—1918. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrségénél elhalálozás folytán megüresedett egy rendőrfelügyelői állásra, melyet Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a f. évi április hó 11-én tartandó rendes havi közgyűlésében fog választás útján betölteni, pályázatot hirdetek. Az állás a fizetési szabályrendelet X. fizetési osztályának 3. fokozatában felvett évi (2000) Kettőezer korona kezdő fizetéssel, (720) Hét-százhusz korona évi lakbérel és a nyugdíjba beszámítandó évi (250) Kettőszázötven korona személyi pótlék javadalmazással van egybekötve.

Az szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények Ember Géza főispán ur Oméltóságához mint a kijelölt választmány elnökéhez címelve a f. évi április hó 6-án délután 5 óráig a polgármesteri hivatalban nyújtandók be.

Nagyvárad, 1918. évi március 5.

Rimler Károly s. k.
polgármester.**MOCSÁRY SÁNDOR**

TELEFON 1404.

ZÖLDFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.

**Villany- és vízvezeték-szerelő,
hádógos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.**Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektrotechnikai
cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálak
Tungsram-égők állandóan raktáron.**VAS
és rézágak,**afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek : öszsze-
hajtós ágyak eredeti
gyári áron kaphatók**Tátray Sándor**

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

Uj nőiszabóság!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Markovits és Weinberger cégtől, hol 4 évig mint főszabász működtem, a cégtől megválva Beöthy Ödön-utca 41. szám alatt egy modern nőiszabóságot létesíttem. Midőn oda fogok hatni, hogy a t. hölgyközönség bizalmát kiérdemeljem, magamat nagybecsű jóindulatukba ajánlva, vagyok

kötőnő tisztelettel
SZABÓ LAJOS
nőiszabó.**Hadapród- és felsőipariskolába**
való felvételre, valamint**gimnázium, reál és polgáristákat****magánvizsgálatra**

felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.**Fésűk**

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk,
hajtűk, hajcsattok, oldal- és
kontyfésűk, kefék, bőrárak,
pipere és toillete szükségle-
tek legjobb beszerzési helye**Fésű- és diszmuáruház**
Saspassage 42.Nebelthau A. utóda Szabó J.
javítások eszközöketnek.**Bubla és Tarsa.**Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.Minden kapható e fűszer
és csemege kereskedésben.**Szalámi, sajt, szalonna,**
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő ó-borok.**Saját termesű bor.**Szappanok. Naponta friss
izletesházikenyer. Felvágott
fa házhoz szállítva. Élelmi
cikkek. Naponta friss vaj,
remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részéregyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIAElsőrendű
fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Parkszálloda épületében
Interurbán telefon:
11-53 szám.A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztítá-
kat és átalakításokat
elvégeztünk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.